

II

(Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

NEUVOSTON ASETUS (EURATOM) N:o 237/2014,

annettu 13 päivänä joulukuuta 2013,

välineen perustamisesta ydinturvallisuuteen liittyvää yhteistyötä varten

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

vaarantavat tekijät saadaan poistettua, yhteisön olisi voitava tukea ydinturvallisuutta kolmansissa maissa.

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamisso-
pimuksen ja erityisesti sen 203 artiklan,

- (4) Ainoastaan unioni kykenee saavuttamaan maailmanlaajui-
siin haasteisiin vastaamiseksi tarvittavan kriittisen massan
toimimalla yhteisten politiikkojen ja strategioiden mukai-
sesti yhdessä jäsenvaltioidensa kanssa, ja sillä on myös
parhaat mahdollisuudet sovittaa yhteen kolmansien
maiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,

- (5) Yhteisö on komission päätöksellä 1999/819/Euratom ⁽³⁾
liittynyt vuonna 1994 tehtyyn ydinturvallisuutta koske-
vaan yleissopimukseen. Yhteisö on komission päätöksellä
2005/510/Euratom ⁽⁴⁾ liittynyt myös käytetyn polt-
toaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta
koskevaan yleissopimukseen.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Ydinturvallisuuteen liittyvää yhteistyötä varten 19 päivänä
helmikuuta 2007 annetulla neuvoston asetuksella
(Euratom) N:o 300/2007 ⁽²⁾ perustettu väline on eräs Eu-
roopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisönulkois-
selle politiikalle tukea antava väline.

- (6) Neuvosto on ydinturvallisuuden ja sen valvonnan
jatkuvan parantamisen ylläpitämiseksi ja edistämiseksi
antanut direktiivin 2009/71/Euratom ⁽⁵⁾ ja direktiivin
2011/70/Euratom ⁽⁶⁾. Nämä direktiivit ja yhteisön ydin-
turvallisuudelle sekä radioaktiivisen jätteen ja käytetyn
ydinpolttoaineen huollolle asettamat tiukat vaatimukset
toimivat esimerkkeinä, joilla kannustetaan kolmansia
maita nostamaan vaatimustasonsa yhtä korkealle.

- (2) Unioni on merkittävä taloudellisen, rahoituksellisen,
teknisen, humanitaarisen ja makrotaloudellisen avun
antaja kolmansille maille. Tämä asetus on osa yhteistyön
suunnitteluun ja avun toimittamiseen laadittua kehystä,
jonka tavoitteena on edistää ydinturvallisuuden, säteily-
suojelun ja tehokkaan ja toimivan ydinmateriaalival-
vonnan soveltamisen korkeaa tasoa kolmansissa maissa.

- (7) Eurooppa 2020 -strategian ulkoisiin toimintapolitiittisiin
tavoitteisiin kuuluvat sääntely- ja muun yhteistyön edistä-
minen kehittyvien talousalueiden kanssa sekä unionin
toimintamallien, sääntöjen, standardien ja käytäntöjen
tukeminen.

- (3) Vuonna 1986 tapahtunut Tšernobylin onnettomuus
osoitti ydinturvallisuuden maailmanlaajuisen tärkeyden.
Fukushima-Daiichin onnettomuus vuonna 2011 vahvisti,
että ydinturvallisuuden parantamista on edelleen jätet-
tävä, kunnes se on saatu mahdollisimman korkealle
tasolle. Jotta saataisiin aikaan turvallisuusolosuhteet, jotka
ovat välttämättömät, jotta väestön elämää ja terveyttä

⁽³⁾ Komission päätös 1999/819/Euratom, tehty 16 päivänä marras-
kuuta 1999, Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) liittymisestä
vuonna 1994 tehtyyn ydinturvallisuutta koskevaan yleissopimukseen
(EYVL L 318, 11.12.1999, s. 20).

⁽⁴⁾ Komission päätös 2005/510/Euratom, tehty 14 päivänä kesä-
kuuta 2005, Euroopan atomienergiayhteisön liittymisestä käytetyn
polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevaan
yhteiseen yleissopimukseen (EUVL L 185, 16.7.2005, s. 33).

⁽⁵⁾ Neuvoston direktiivi 2009/71/Euratom, annettu 25 päivänä kesä-
kuuta 2009, ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön
kehityksen perustamisesta (EUVL L 172, 2.7.2009, s. 18).

⁽⁶⁾ Neuvoston direktiivi 2011/70/Euratom, annettu 19 päivänä heinä-
kuuta 2011, yhteisön kehityksen perustamisesta käytetyn ydinpolt-
toaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa
varten (EUVL L 199, 2.8.2011, s. 48).

⁽¹⁾ Lausunto annettu 19. marraskuuta 2013 (ei vielä julkaistu virallisessa
lehdessä).

⁽²⁾ Neuvoston asetus (Euratom) N:o 300/2007, annettu 19 päivänä helmi-
kuuta 2007, välineen perustamisesta ydinturvallisuuteen liittyvää
yhteistyötä varten (EUVL L 81, 22.3.2007, s. 1).

- (8) Yhteisön jäsenvaltiot ovat ydinsulkusopimuksen ja sen lisäpöytäkirjan allekirjoittajaosapuolia.
- (9) Yhteisö tekee jo tiivistä yhteistyötä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä "Euratomin perustamissopimus", X luvun mukaisesti Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) kanssa sekä ydinmateriaalivalvonnan osalta Euratomin perustamissopimuksen toisen osaston VII luvun tavoitteiden saavuttamiseksi että ydinturvallisuuden osalta.
- (10) On olemassa joukko kansainvälisiä järjestöjä ja ohjelmia, kuten IAEA, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö/ydinenergijärjestö (OECD/NEA), Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD) ja pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuus (NDEP), jotka pyrkivät tässä asetuksessa asetettujen tavoitteiden kaltaisiin tavoitteisiin.
- (11) Yhteisön on erityisesti tarpeen jatkaa pyrkimyksiään tukea toimivan ydinmateriaalivalvonnan soveltamista kolmansissa maissa hyödyntäen omia ydinmateriaalivalvontatoimiaan unionissa.
- (12) Soveltaessaan tätä asetusta komission olisi kuultava Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten ryhmää (ENSREG) ennen kuin se laatii ja hyväksyy strategia-asiakirjan ja suuntaa-antavia monivuotisia ohjelmia. Toimintaohjelmien olisi tarvittaessa perustuttava jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyelinten kanssa käytyihin keskusteluihin ja kumppanimaiden kanssa käytävään vuoropuheluun.
- (13) Tämän asetuksen tavoitteita tukevia toimenpiteitä olisi tuettava myös pyrkimällä yhteisvaikutukseen Euratomin ydinalan tutkimuksen ja koulutuksen puiteohjelmiin sisältyvien suorien ja epäsuorien toimien kanssa.
- (14) Vastuu asianomaisen laitoksen turvallisuudesta on toiminnanharjoittajalla ja valtiolla, jonka lainkäyttövaltaan laitos kuuluu.
- (15) Vaikka ulkoisen avun rahoitustarpeet kasvavat jatkuvasti, unionin talous- ja budjettitilanne rajoittaa tällaiseen apuun käytettävissä olevia voimavaroja. Sen vuoksi komission olisi pyrittävä käyttämään saatavilla olevia varoja mahdollisimman tehokkaasti erityisesti suosimalla sellaisia rahoitusvälineitä, joilla on vipuvaikutusta. Tällainen vipuvaikutus kasvaa, jos rahoitusvälineistä investoituja ja niiden tuottamia varoja on mahdollista käyttää uudelleen.
- (16) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa.
- (17) Tämän asetuksen nojalla tuettavien toimien ohjelmasuunnitteluun ja rahoitukseen liittyvää täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä asetuksen (EU) N:o 182/2011 ⁽¹⁾ mukaisesti, jota olisi sovellettava tämän asetuksen tarkoitukseen vaikka siinä ei ole viittausta Euratomin perustamissopimuksen 106 a artiklaan. Täytäntöönpanosäädösten erityisesti politiikkaa ohjaava luonne tai niiden rahoitusvaikutukset huomioon ottaen niitä hyväksyttäessä olisi pääsääntöisesti noudatettava mainitussa asetuksessa säädettyä tarkastelumenettelyä lukuun ottamatta teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä, joilla on vähäinen rahoitusvaikutus. Komission olisi hyväksyttävä välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä, jos tämä on tarpeen asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, jotka liittyvät ydin- tai säteilyonnettomuuteen, myös vahinkoaltistukseen, ja jos yhteisön on tarpeen toimia nopeasti onnettomuuden seurausten lieventämiseksi tai jos pakottavat kiireellisyysnäkökohdat sitä vaativat.
- (18) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 236/2014 ⁽²⁾ säädettyjä sääntöjä ja menettelyjä olisi tarvittaessa sovellettava tämän asetuksen täytäntöönpanoon.
- (19) Yhteinen institutionaalinen kehys palvelee edelleen unionia ja yhteisöä. Sen vuoksi on tärkeää huolehtia kummankin ulkoisen toiminnan välisestä johdonmukaisuudesta. Euroopan ulkosuhdehallinto on määrää tarvittaessa ottaa mukaan tämän välineen ohjelmasuunnitteluun neuvoston päätöksen 2010/427/EU ⁽³⁾ mukaisesti.
- (20) Unionin olisi pyrittävä hyödyntämään käytettävissä olevia resursseja mahdollisimman tehokkaasti optimoidakseen ulkoisen toimintansa vaikutukset. Tähän olisi päästävä ulkoisen toiminnan välineiden välisellä johdonmukaisuudella ja täydentävyydellä sekä luomalla yhteisvaikutuksia tämän välineen, muiden ulkoisen toiminnan välineiden ja unionin muiden politiikkojen välillä. Tällä tavoin näihin välineisiin perustuvat ohjelmat vahvistaisivat toisiaan.
- (21) Tällä asetuksella korvataan asetus (Euratom) N:o 300/2007, jonka voimassaolo lakkaa 31 päivänä joulukuuta 2013,

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 236/2014, annettu 11. maaliskuuta 2014, unionin ulkoisen toiminnan välineiden täytäntöönpanoa koskevista yhteisistä säännöistä ja menettelyistä (Katso tämän virallisen lehden sivu 95).

⁽³⁾ Neuvoston päätös 2010/427/EU, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2010, Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta (EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Yleinen tavoite

Unioni rahoittaa toimenpiteitä, joilla on tarkoitus edistää ydinturvallisuuden, säteilysuojelun ja tehokkaan ja toimivan ydinmateriaalivalvonnan soveltamisen korkeaa tasoa kolmansissa maissa tämän asetuksen säännösten ja sen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Erityistavoitteet

Tämän asetuksen mukaisella yhteistyöllä pyritään seuraaviin erityistavoitteisiin:

- 1) toimivan ydinturvallisuuskulttuurin edistäminen sekä mahdollisimman tiukkojen ydinturvallisuus- ja säteilysuojeluvaatimusten täytäntöön paneminen ja ydinturvallisuuden jatkuva parantaminen;
- 2) käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullinen ja turvallinen huolto, eli kuljetus, esikäsittely, käsittely, jälleenkäsittely, varastointi ja loppusijoitus, sekä ydinlaitosten käytöstä poistaminen ja entisten ydinlaitosalueiden kunnostaminen;
- 3) puitteiden ja menetelmien käyttöönotto tehokkaan ja toimivan ydinmateriaalivalvonnan soveltamiseksi kolmansissa maissa.

3 artikla

Erityistoimenpiteet

1. Edellä 2 artiklan 1 kohdassa esitettyihin tavoitteisiin pyritään erityisesti seuraavin toimenpitein:

- a) sääntelyelinten ja teknisen tuen organisaatioiden tukeminen;
- b) sääntelykehyksen vahvistaminen etenkin ydinvoimaloiden ja muiden ydinlaitosten tarkastamiseen ja arviointiin sekä luvan myöntämiseen ja valvontaan liittyvien toimien osalta;
- c) toimivien sääntelykehysten, -menettelyjen ja -järjestelmien edistäminen, jotta voidaan varmistaa riittävä suoja radioaktiivisista aineista ja erityisesti korkea-aktiivisista radioaktiivisista lähteistä johtuvaa ionisoivaa säteilyä vastaan sekä näiden aineiden turvallinen loppusijoitus;

d) tehokkaiden järjestelyjen käyttöönotto säteilyonnettomuuksien, tahaton vahinkoaltistus mukaan lukien, ehkäisemistä ja tällaisen säteilyn seurausten lieventämistä varten esimerkiksi seuraamalla ympäristön tilaa, kun on kyse radioaktiivisista päästöistä, seurauksia lieventävien toimien ja korjaavien toimien suunnittelu ja toteuttaminen sekä yhteistyö kansallisten ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa tahattoman altistuksen osalta sekä valmiussuunnittelu-, torjuntavalmius- ja torjunta-, pelastuspalvelu- ja kunnostustoimenpiteitä varten;

e) ydinlaitosten ja ydinlaitosalueiden turvallisuuden varmistamisen tukeminen sellaisten käytännön suojatoimien osalta, joiden tarkoituksena on vähentää olemassa olevia säteilystä aiheutuvia työtekijöiden ja väestön terveysriskejä.

2. Edellä 2 artiklan 2 kohdassa esitettyihin tavoitteisiin pyritään erityisesti seuraavin toimenpitein:

- a) sääntelyelinten ja teknisen tuen organisaatioiden tukeminen sekä sääntelykehyksen vahvistaminen etenkin käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullisen ja turvallisen huollon osalta;
- b) erityisten strategioiden ja kehysten kehittäminen ja täytäntöönpano käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa varten;
- c) strategioiden ja kehysten kehittäminen ja täytäntöönpano olemassa olevien laitosten käytöstä poistamista ja entisten ydinlaitosalueiden ja perinteisten uraanikaivosalueiden kunnostamista sekä mereen upotettujen radioaktiivisten esineiden ja materiaalien talteenottoa ja huoltoa varten.

3. Edellä 2 artiklan 3 kohdassa esitetty tavoite rajoitetaan teknisiin näkökohtiin, joilla varmistetaan, että malmeja, lähtöaineita ja erityisiä halkeamiskelpoisia aineita ei käytetä muuhun kuin käyttäjän ilmoittamaan tarkoitukseen. Tähän tavoitteeseen pyritään erityisesti seuraavin toimenpitein:

- a) tarvittavan sääntelykehyksen, menetelmien, teknologian ja toimintamallien käyttöönotto ydinmateriaalivalvonnan täytäntöön panemiseksi, mukaan lukien halkeamiskelpoisten aineiden asianmukainen kirjanpito ja valvonta valtion ja toiminnanharjoittajien tasolla;
- b) infrastruktuurin ja henkilöstön koulutuksen tukeminen.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin voi kuulua toimenpiteitä, joilla edistetään kansainvälistä yhteistyötä, mukaan lukien kansainvälisten yleissopimusten ja sopimusten täytäntöönpano ja seuranta. Tällaisiin toimenpiteisiin on kuuluttava keskeisenä osana myös tietämyksen siirto, kuten tietojenvaihto, valmiuksien kehittäminen ja koulutus ydinturvallisuuden ja tutkimuksen alalla, saavutettujen tulosten kestävyyslisäämiseksi. Ne on pantava täytäntöön yhteistyössä unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja/tai kolmansien maiden viranomaisten, ydinalan sääntelyviranomaisten ja niiden teknisen tuen organisaatioiden ja/tai asianomaisten kansainvälisten järjestöjen, erityisesti IAEA:n kanssa. Asianmukaisesti perustelluissa erityistapauksissa 1 kohdan b ja c alakohtaa koskevat toimenpiteet on pantava täytäntöön jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden ydinlaitosten, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivin 2009/71/Euratom 3 artiklan 1 kohdassa, ja ydinlaitosalueiden toiminnanharjoittajien ja/tai toimivaltaisten organisaatioiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

4 artikla

Säännösten noudattaminen, johdonmukaisuus ja täydentävyys

1. Edistymistä 2 artiklassa esitettyjen erityistavoitteiden saavuttamisessa arvioidaan seuraavien suoritustasoa osoittavien indikaattorien perusteella:

- a) yhteistyön täytäntöönpanossa todettujen ongelmien määrä ja merkittävyys;
- b) käytettyä polttoainetta, ydinjätettä ja käytöstäpoistoa koskevien strategioiden, niitä koskevien lainsäädäntö- ja sääntelykehysten sekä hankkeiden täytäntöönpanon kehitys;
- c) ydinmateriaalivalvontaa koskevissa raporteissa osoitettujen ongelmien määrä ja merkittävyys.

Ennen hankkeiden toteuttamista ja ottaen huomioon kunkin toimen erityispiirteet on määriteltävä 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja erityisindikaattoreita suoritustason seurantaa, arviointia ja tarkastelua varten.

2. Komissio varmistaa, että toteutettavat toimenpiteet ovat yhdenmukaisia asianomaiselle kumppanimaalle laaditun unionin yleisen poliittisen strategiakehyksen ja erityisesti kyseisen kumppanimaan kehitysyhteistyötä ja taloudellista yhteistyötä koskevien politiikkojen ja ohjelmien tavoitteiden kanssa.

3. Tämän asetuksen nojalla tehtävän rahoitus-, taloudellinen ja tekninen yhteistyön on täydennettävä unionin muiden välineiden perusteella tekemää yhteistyötä.

II OSASTO

OHJELMOINTI JA VAROJEN SUUNTAA-ANTAVA KOHDENTAMINEN

5 artikla

Strategia-asiakirja

1. Tämän asetuksen mukainen yhteisön yhteistyö toteutetaan ydinturvallisuuteen liittyvää yhteistyötä koskevaa välinettä koskevan monivuotisen yleisen strategia-asiakirjan perusteella.

2. Strategia-asiakirja muodostaa yhteistyön yleisen perustan, ja se laaditaan enintään seitsemäksi vuodeksi. Siinä esitetään tämän asetuksen mukaista yhteistyötä koskeva yhteisön strategia ottaen huomioon kyseessä olevien maiden tarpeet, yhteisön ensisijaiset tavoitteet, kansainvälinen tilanne ja asianomaisten kolmansien maiden toiminta. Strategia-asiakirja osoittaa myös yhteistyön tuoman lisäarvon ja sen, miten vältetään päällekkäisyys muiden, erityisesti samankaltaisiin tavoitteisiin pyrkivien kansainvälisten järjestöjen ja tärkeiden avunantajien ohjelmien ja aloitteiden kanssa.

3. Strategia-asiakirjan tavoitteena on tarjota yhdenmukainen kehys yhteisön ja asianomaisten kolmansien maiden tai alueiden keskinäiselle yhteistyölle yhteisön yleisen tarkoituksen ja toimivallan, tavoitteiden, periaatteiden ja politiikan mukaisesti.

4. Strategia-asiakirjan laatimisessa sovelletaan avun tuloksellisuutta koskevia periaatteita, jotka ovat kansallinen omistajuus, kumppanuus, yhteensovittaminen, yhdenmukaistaminen, vastaanottajamaan tai alueellisiin järjestelmiin mukautuminen, keskinäinen tilintekovelvollisuus ja tuloshakuisuus.

5. Komissio hyväksyy strategia-asiakirjan 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Komissio tarkistaa ja saattaa tarvittaessa ajan tasalle strategia-asiakirjan samaa menettelyä noudattaen sen keston puolivälissä tai milloin tahansa se on tarpeen.

6 artikla

Suuntaa antavat monivuotiset ohjelmat

1. Suuntaa-antavat monivuotiset ohjelmat laaditaan 5 artiklassa tarkoitettua strategia-asiakirjan perusteella. Ohjelmat käsittävät 2–4 vuoden jakson.

2. Suuntaa-antavissa monivuotisissa ohjelmissa esitetään rahoitettaviksi valitut ensisijaiset alat, erityistavoitteet, odotetut tulokset, tulosindikaattorit sekä alustavat määrärahat, jotka esitetään sekä kokonaisuutena että ensisijaisen tavoitteen mukaan jaoteltuina ja jotka sisältävät kohtuullisen määrän kohdentamattomia varoja. Tämä voidaan tarvittaessa esittää vaihteluvälinä tai vähimmäismäärinä. Suuntaa-antavissa monivuotisissa ohjelmissa on esitettävä suuntaviivat päällekkäisyyden välttämiseksi.

3. Suuntaa-antavien monivuotisten ohjelmien on perustuttava kumppanimaiden tai -alueen (-alueiden) esittämään pyyntöön ja niiden kanssa käytävään vuoropuheluun, johon sidosryhmät osallistuvat, jotta voidaan varmistua kyseisen maan tai alueen riittävästä omistajuudesta ja edistää kansallisille kehitysstrategioille annettavaa tukea. Täydentämistarkoituksessa ja päällekkäisyyden välttämiseksi suuntaa-antavissa monivuotisissa ohjelmissa on otettava huomioon nykyinen ja suunnitteilla oleva kansainvälinen yhteistyö ja erityisesti se, jota tehdään erityisesti sellaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa, jotka pyrkivät samankaltaisiin tavoitteisiin, ja tärkeiden avunantajien kanssa 2 artiklassa esitetyillä aloilla. Suuntaa-antavissa monivuotisissa ohjelmissa on myös osoitettava yhteistyöllä saavutettava lisäarvo.

4. Komissio hyväksyy suuntaa-antavat monivuotiset ohjelmat 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Samaa menettelyä noudattaen komissio tarkistaa ja tarvittaessa saattaa kyseiset suuntaa-antavat ohjelmat ajan tasalle ottaen huomioon 5 artiklassa tarkoitetun strategia-asiakirjan mahdollisen tarkistuksen.

III OSASTO

TÄYTÄNTÖÖNPANO

7 artikla

Vuotuiset toimintaohjelmat

1. Vuotuiset toimintaohjelmat, jäljempänä ”toimintaohjelmat”, laaditaan 5 artiklassa tarkoitetun strategia-asiakirjan ja 6 artiklassa tarkoitettujen suuntaa-antavien monivuotisten ohjelmien perusteella. Toimintaohjelmat laaditaan kunkin kolmannen maan tai alueen osalta, ja niissä täsmennetään tässä asetuksessa säädetyn yhteistyön täytäntöönpanoa koskevia yksityiskohtia.

Erityisesti silloin kun toimintaohjelmaa ei ole vielä hyväksytty, komissio voi suuntaa-antavien ohjelmasuunnitteluasiakirjojen perusteella poikkeuksellisesti hyväksyä yksittäisiä toimenpiteitä toimintaohjelmiin sovellettavia sääntöjä ja menettelyjä noudattaen.

Kun on kyse ennakoimattomista ja asianmukaisesti perustelluista tarpeista, olosuhteista tai sitoumuksista, komissio voi hyväksyä suuntaa-antaviin ohjelmasuunnitteluasiakirjoihin kuulumattomia erityistoimenpiteitä.

2. Toimintaohjelmissa määritellään tavoitteet, toiminta-alat, suunnitellut toimenpiteet ja hankkeet, odotetut tulokset, hallinnointimenettelyt sekä suunnitellun rahoituksen kokonaismäärä. Niihin sisältyy yhteenveto rahoitettavista toimista, maininta kullekin toimelle osoitetuista määrärahoista, täytäntöönpanon alustava aikataulu sekä tarvittaessa erityisindikaattoreita suoritus-tason seurantaan, arviointia ja tarkastelua varten. Niissä on tarvittaessa esitettävä aiemmasta yhteistyöstä mahdollisesti saadut kokemukset.

3. Komissio hyväksyy toimintaohjelmat, yksittäiset toimenpiteet ja erityistoimenpiteet 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Komissio voi tarkistaa toimintaohjelmia ja toimenpiteitä ja jatkaa niiden voimassaoloa samaa menettelyä noudattaen.

4. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa säädetään, 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä ei edellytetä seuraavien osalta:

- i) yksittäiset toimenpiteet, joiden osalta unionin rahoitusapu ei ole yli 5 miljoonaa euroa;
- ii) erityistoimenpiteet, joiden osalta unionin rahoitusapu ei ole yli 5 miljoonaa euroa;
- iii) tekniset mukautukset toimintaohjelmiin, yksittäisiin toimenpiteisiin ja erityistoimenpiteisiin.

Tätä kohtaa sovellettaessa ”teknisillä mukautuksilla” tarkoitetaan muun muassa seuraavanlaisia mukautuksia:

- täytäntöönpanokauden jatkaminen,
- varojen uudelleenkohdentaminen vuotuisiin toimintaohjelmiin, yksittäisiin toimenpiteisiin, erityistoimenpiteisiin ja hankkeisiin sisältyvien toimien välillä enintään 20 prosentilla niiden alkuperäisestä talousarviosta, kuitenkin ylittämättä 5 miljoonan euron määrää, tai
- vuotuisen toimintaohjelmien, yksittäisten toimenpiteiden tai erityistoimenpiteiden talousarvion korottaminen tai supistaminen enintään 20 prosentilla niiden alkuperäisestä talousarviosta, kuitenkin ylittämättä 5 miljoonan euron määrää,

edellyttäen, että nämä muutokset eivät merkittävällä tavalla vaikuta alkuperäisten toimenpiteiden ja toimintaohjelmien tavoitteisiin.

Tämän kohdan mukaisesti hyväksytyt toimenpiteet on ilmoitettava Euroopan parlamentille, neuvostolle ja 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle komitealle kuukauden kuluessa niiden hyväksymisestä.

5. Asianmukaisesti perustelluissa erittäin kiireellisissä tapauksissa, joissa yhteisön on toimittava nopeasti ydin- tai säteilyonnettomuuden seurausten lieventämiseksi, komissio hyväksyy tai muuttaa toimintaohjelmat tai toimenpiteet välittömästi sovellettavien täytäntöönpanosäädöksiin 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

6. Komissio voi päättää osallistua mihin tahansa aloitteeseen, jonka käynnistäjinä ovat samankaltaisiin tavoitteisiin pyrkivät kansainväliset järjestöt tai tärkeät avunantajat, mikäli kyseinen hanke on 1 artiklassa esitetyn yleistavoitteen mukainen. Vastaava rahoituspäätös on tehtävä tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

8 artikla

Johdonmukaisuus ja täydentävyys

Kaikessa asetuksen (EU) N:o 236/2014 17 artiklassa tarkoitetun välikertomuksen julkaisemisen jälkeisessä ohjelmasuunnittelussa tai ohjelmien uudelleentarkastelussa on otettava huomioon kertomuksessa esitetyt tulokset, havainnot ja päätelmät.

9 artikla

Täytäntöönpano

Tämä asetus pannaan täytäntöön asetuksen N:o 236/2014 1 artiklan 3 ja 4 kohdan sekä 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12 ja 17 artiklan mukaisesti, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä.

10 artikla

Kertomus

Komissio tarkastelee tämän asetuksen nojalla toteutettavien toimenpiteiden täytäntöönpanon edistymistä ja toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosikertomuksen tässä asetuksessa tarkoitetun yhteistyön toteuttamisesta. Kertomuksessa esitetään edellistä vuotta koskevat tiedot rahoitetuista toimenpiteistä, tiedot seuranta- ja arviointitoimien tuloksista sekä maksusitoumusten ja maksujen täytäntöönpanosta eriteltyinä maittain, alueittain sekä yhteistyöaloittain.

IV OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

11 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa ydinturvallisuusalan yhteistyökomitea. Komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 13 päivänä joulukuuta 2013.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 8 artiklaa yhdessä sen 5 artiklan kanssa.

12 artikla

Euroopan ulkosuhdehallinto

Tätä asetusta sovelletaan päätöksen 2010/427/EU 9 artiklan mukaisesti.

13 artikla

Rahoitusohje

1. Rahoitusohje tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi kaudella 2014–2020 on 225 321 000 euroa.
2. Euroopan parlamentti ja neuvosto myöntävät vuosittaiset määrärahat monivuotisen rahoituskehityksen rajoissa.

14 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2014 alkaen 31 päivään joulukuuta 2020 saakka.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

V. MAZURONIS

LIITE

YDINTURVALLISUUSALAN YHTEISTYÖN EDELLYTYKSET

Tässä liitteessä määritellään tämän asetuksen mukaisen yhteistyön edellytykset ⁽¹⁾ ja ensisijaiset yhteistyöalat.

Yhteistyön olisi perustuttava seuraavassa esitettyihin edellytyksiin.

1. Yleiset edellytykset ja ensisijaiset yhteistyöalat**a) Yleiset edellytykset:**

- Yhteistyöhön voivat osallistua kaikki kolmannet maat.
- Etusija olisi annettava liittymisneuvotteluja käyville maille ja Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluville maille, mieluiten maakohtaista lähestymistapaa soveltaen. Aluekohtaista lähestymistapaa olisi suositettava muiden alueiden maiden kohdalla.
- Yhteistyöllä korkean tulotason maiden kanssa on tarkoitus helpottaa niiden ydinturvallisuus- ja säteilysuoja-asioissa toimivaltaisten sidosryhmien keskinäisiä suhteita. Näihin suhteisiin ei sisälly mitään tämän asetuksen nojalla annettavaa yhteisön rahoitusta korkean tulotason maille. Erityistoimenpiteitä voidaan kuitenkin toteuttaa esimerkiksi merkittävän ydinonnettomuuden jälkeen, jos se on tarpeen ja asianmukaista.
- Kolmannen maan ja yhteisön välinen yhteisymmärrys ja vastavuoroinen sopimus olisi vahvistettava komissiolle osoitettavalla virallisella pyynnöllä, joka on kyseisen maan hallitusta sitova.
- Kolmansien maiden, jotka haluavat tehdä yhteistyötä yhteisön kanssa, olisi noudatettava tiukasti ydinsulun periaatteita. Niiden olisi oltava myös asiaan liittyvien ydinturvallisuutta koskevien Euroopan atomienergiajärjestön (IAEA) yleissopimusten, kuten ydinturvallisuutta koskevan vuoden 1994 yleissopimuksen ja käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevan yleissopimuksen, osapuolia tai osoitettava toteuttaneensa toimenpiteitä, jotka ilmaisevat niiden vakaan aikomuksen liittyä näihin yleissopimuksiin. Tätä sitoutumista olisi arvioitava vuosittain, ja tämän arvioinnin perusteella tehdään päätös yhteistyön jatkamisesta. Yleissopimuksiin liittyminen tai niihin liittymisen edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen voidaan asettaa yhteisön kanssa tehtävän yhteistyön edellytykseksi. Hätätapauksissa näistä periaatteista olisi voitava poikkeuksellisesti joustaa.
- Tämän asetuksen mukaisten yhteistyötavoitteiden noudattamisen varmistamiseksi ja seuraamiseksi kolmannen maan on hyväksyttävä, että sen toteuttamat toimet arvioidaan. Arvioinnin perusteella olisi voitava seurata sovittujen tavoitteiden noudattamista ja todentaa niiden saavuttaminen, ja tämä voidaan asettaa yhteisön rahoituksen jatkamisen edellytykseksi.
- Tässä asetuksessa tarkoitettu unionin tarjoama yhteistyö ydinturvallisuuden ja ydinmateriaalivalvonnan alalla ei tähtää ydinenergian suosimiseen, eikä sitä olisi siten tulkittava toimenpiteeksi, jonka tarkoituksena olisi edistää tuon energianlähteen käyttöä kolmansissa maissa.

b) Ensisijaiset alat

Jotta saadaan aikaan turvallisuusolosuhteet, jotka ovat tarpeen, jotta väestön elämää ja terveyttä vaarantavat tekijät poistuvat, yhteistyön on suuntauduttava ensisijaisesti ydinalan sääntelyviranomaisiin ja niiden teknisen tuen organisaitioihin. Tällaisen yhteistyön tavoitteena on varmistaa niiden tekninen pätevyys ja riippumattomuus sekä vahvistaa sääntelykehystä erityisesti lupien myöntämiseen liittyvien toimenpiteiden osalta, tehokkaiden ja kattavien riski- ja turvallisuusarvointien ("stressitestien") tarkastelu ja jatkotoimet mukaan luettuina.

Muita tämän asetuksen puitteissa toteutettavien yhteistyöohjelmien ensisijaisia aloja ovat seuraavat:

- käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa koskevien strategioiden ja kehysten laatiminen ja täytäntöönpano;
- nykyisten laitosten käytöstä poistaminen ja entisten ydinlaitosalueiden ja perinteisten uraanikaivosalueiden kunnostaminen sekä mereen upotettujen radioaktiivisten esineiden ja materiaalien talteenotto ja huolto, jos niistä on vaaraa ihmisille.

Yhteistyötä kolmansien maiden ydinvoimaloiden toiminnanharjoittajien kanssa on harkittava 2 ja 3 artiklassa säädettyissä erityistapauksissa erityisesti kattavaan riski- ja turvallisuusarviointiin liittyvien jatkotoimenpiteiden yhteydessä. Tällaiseen yhteistyöhön ei sisälly laitteiden toimittamista.

⁽¹⁾ Näissä edellytyksissä on määrä ottaa huomioon neuvoston päätelmät kolmansille maille ydinturvallisuuden ja ydinturvajärjestelyjen alalla annettavasta avusta (neuvoston (liikenne, televiestintä ja energia) 2913. istunto, Bryssel, 9. joulukuuta 2008).

2. Maat, joilla on ydinvoiman tuotantokapasiteettia

Yhteisön rahoitusta jo saaneiden maiden kanssa harjoitettavan muun yhteistyön tulisi riippua yhteisön rahoittamien toimien arvioinnista ja siitä, ovatko uudet tarpeet asianmukaisesti perusteltuja. Arvioinnin perusteella olisi voitava määrittää tarkemmin tulevan yhteistyön luonne ja kyseisille maille tulevaisuudessa myönnettävän tuen määrä.

Yhteistyötä tarvitsevien maiden tapauksessa olisi otettava huomioon seuraavat seikat:

- a) kyseisessä maassa toteutettavan toimenpiteen kiireellisyys ydinturvallisuustilanteen kannalta; ja
- b) se, kuinka merkittävää yhteisön toimien toteuttaminen asianmukaisessa vaiheessa on sen varmistamiseksi, että edistetään ydinturvallisuuskulttuuria erityisesti sääntelyviranomaisten ja teknisen tuen organisaatioiden valmiuden tai lujittamisen sekä käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa koskevien strategioiden ja kehysten laatimisen ja täytäntöönpanon osalta.

Viranomaistoiminnan vertaisarviointien (IRRS) ja IAEA:n käyttöturvallisuuden arviointiryhmän (OSART) käyttöä pidetään suotavana, vaikkei tämä kuulukaan yhteistyön muodollisiin edellytyksiin.

3. Maat, joilla ei ole ydinvoiman tuotantokapasiteettia

Yhteistyö sellaisten maiden kanssa, joilla on direktiivin 2009/71/Euratom 3 artiklan 1 kohdan määritelmän mukaisia ydinlaitoksia mutta jotka eivät halua kehittää ydinvoiman tuotantokapasiteettia, riippuu tilanteen kiireellisyydestä ydinturvallisuuden kannalta.

Yhteistyössä sellaisten maiden kanssa, jotka haluavat kehittää ydinvoiman tuotantokapasiteettia riippumatta siitä, onko niillä direktiivin 2009/71/Euratom 3 artiklan 1 kohdan määritelmän mukaisia ydinlaitoksia, ja joiden osalta toimien toteuttaminen asianmukaisessa vaiheessa voi olla merkittävää sen varmistamiseksi, että ydinvoimatuotantoa koskevan ohjelman ohella edistetään ydinturvallisuuskulttuuria erityisesti sääntelyviranomaisten ja teknisen tuen organisaatioiden vahvistamisen osalta, on otettava huomioon ydinvoiman kehittämisohjelman uskottavuus, ydinenergian käytöstä tehdyn hallituksen päätöksen olemassaolo sekä sellaisen alustavan etenemissuunnitelman laatiminen, jossa olisi otettava huomioon kansallisen ydinvoimastruktuurin kehittämisen keskeiset vaiheet, jotka esitetään julkaisussa "Milestones in the Development of a National Infrastructure for Nuclear Power" (IAEA Nuclear Energy Series Document NG-G-3.1).

Tähän ryhmään kuuluvien maiden kanssa tehtävän yhteistyön ensisijaisena tavoitteena olisi oltava tarvittavan sääntelyinfrastruktuurin sekä ydinalan sääntelyviranomaisen ja teknisen tuen organisaatioiden teknisten valmiuksien kehittäminen. Käytetyn ydinpoltoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa koskevien strategioiden ja kehysten laatimista olisi myös harkittava ja tarvittaessa tuettava, myös maissa, jotka eivät suunnittele kehittävänsä tai jotka ovat päättäneet olla kehittämättä ydinvoiman tuotantokapasiteettia.

Niille maille, jotka eivät kuulu mihinkään edellä mainituista ryhmistä, voidaan hätätilanteissa tarjota ydinturvallisuuteen liittyvää yhteistyötä. Näiden maiden osalta on säilytettävä tietty joustomahdollisuus yleisten edellytysten soveltamisessa.

4. Yhteensovittaminen

Komission olisi sovittava yhteen kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä yhdessä samankaltaisiin tavoitteisiin pyrkivien organisaatioiden, erityisesti kansainvälisten järjestöjen, kuten Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA), kanssa. Yhteensovittamisen tarkoituksena on auttaa yhteisöä ja asianomaisia organisaatioita ja järjestöjä välttämään toimien ja rahoituksen päällekkäisyyttä suhteessa kolmansiin maihin. Komission olisi saatava myös jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ja eurooppalaiset toiminnanharjoittajat osallistumaan näiden tehtävien hoitamiseen ja siten valjastettava ydinturvallisuutta ja ydinmateriaalivalvontaa koskeva laadukas eurooppalainen asiantuntemus ohjelman käyttöön.

Komissio varmistaa toimenpiteillä, joita voidaan toteuttaa tämän asetuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että ydinmateriaalivalvonnan alan yhteistyön ja yhteistyön, jota voidaan toteuttaa turvallisuuden ja ydinsulun aloilla vakautta ja rauhaa edistävän välineen mukaisesti, välillä ei esiinny minkäänlaista päällekkäisyyttä.